

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J.**, nar. X., bytom S., X. Bratislava, zastúpeného advokátom S., s. r. o., so sídlom Š., X. Bratislava, IČO: X., proti žalovanému: **A., a. s.**, so sídlom D., X. Bratislava, zastúpenému M., s. r. o., so sídlom P., X. Bratislava, IČO: X., o **zaplatenie 53 774,17 eur**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/03-726 zo dňa 05. mája 2008, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/03-726 zo dňa 05. mája 2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 4Cb/14/03-726 zo dňa 05. mája 2008 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 620 000 Sk a trovy konania.

O odvolaní žalovaného proti tomuto rozsudku rozhodol ako súd odvolací Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012 tak, že odvolacie konanie v sume 36 000 eur zastavil a v prevyšujúcej časti 17 774,15 eur napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nakoľko rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, v rámci ktorého bolo preukázané, že žalovaný zaplatil celú žalobcom požadovanú pohľadávku, ktorú žalobca prijal a prijatie platby potvrdil, zaplatením žalovanej pohľadávky dlh žalovaného zanikol. Konštatoval, že k vráteniu sumy nedošlo, ani jej časti a žalobca na žalobe zotrval a ani zaplatenú sumu v spornej časti 17 774,15 eur žalovanému nevrátil, čím odpadol predmet konania. Uviedol, že odvolací súd vychádzal pri posudzovaní veci zo stavu rozhodnom v čase vyhlásenia rozsudku (§ 154 ods. 1 O. s. p.). Vzhľadom na uvedené, odvolací súd považoval námietky vznesené v žalobe, týkajúce sa zaplatenia pohľadávky žalovaným, za bezpredmetné, pretože zrušením odvolacieho rozsudku zanikla i jeho právoplatnosť a vykonateľnosť a na tento prípad sa nevzťahuje § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku. Na základe uvedených skutočností konanie o zaplatenie sumy 36 000 eur podľa § 222 O. s. p. zastavil a v prevyšujúcej časti o zaplatenie 17 774,15 eur napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. zmenil a žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol tak, že účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal, pretože v časti bola žaloba zamietnutá, teda v tejto časti bol úspešný žalovaný a v časti bolo odvolacie konanie zastavené z príčin na strane žalovaného, teda odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2 O. s. p., v spojení s ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p. a § 146 ods. 2 O. s. p.

O dovolaní žalobcu proti tomuto rozhodnutiu (č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012) rozhodol ako súd dovolací Najvyšší súd Slovenskej republiky, uznesením č. k. 2ObdoV/6/2013 zo dňa 25. septembra 2014 tak, že v napadnutej časti rozsudok č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca podal proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012, v časti výroku 2. a 3. dovolanie a domáhal sa, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2009-726 v prevyšujúcej časti 17 774,15 eur ako vecne správny potvrdil a aby žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy konania prvostupňového aj odvolacieho. Citoval odôvodnenie dovolania s poukazom na podanú ústavnú sťažnosť, na základe ktorej bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a to v čase, kedy

žalovaný už v celom rozsahu žalobcovi zaplatenú sumu uhradil. Z dovolania žalobcu zistil, že podľa žalobcu nemožno postup odvolacieho súdu považovať za správny, keď obišiel právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky a zamietol žalobu výlučne v dôsledku plnenia, ktoré bol žalovaný povinný realizovať a s konečnou platnosťou nevyriešil právnu istotu účastníkov konania, hoci ich spor bol riadne prejednaný a ukončený rozhodnutím súdu prvého stupňa, nereagoval na výsledky celého pôvodného konania a vytvoril priestor pre novú žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Z dovolania žalobcu zistil, že podľa dovolateľa rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012 je zmätočný, arbitrárny a nepreskúmateľný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v odôvodnení uznesenia sp. zn. 2ObdoV/6/2013 zo dňa 25. septembra 2014 uviedol, že dovolanie prejednal v súlade s ustanovením § 243a O. s. p. Konštatoval, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne, citoval čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s poukazom na I. ÚS 35/2013. Dovolanie označil za prípustné, s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O. s. p., ale zaoberal sa prípustnosťou aj podľa § 237 O. s. p.

S odkazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., ustálenú judikatúru ESĽP (ruiz torije c. Španielsko zo dňa 09. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko zo dňa 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko zo dňa 29. mája 1997), Ústavný nález Slovenskej republiky III. ÚS 119/2003-30, IV. ÚS 115/2003 a I. ÚS 241/2007, Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 1 O. s. p.) v dovolacom konaní dospel k záveru, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012, nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia a skutkový a právny stav týkajúci sa zániku záväzku splnením, nie je v danom prípade riadne odôvodnený a zlučiteľný s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a parametre riadneho odôvodnenia § 157 ods. 2 O. s. p.

Vzhľadom na uvedené podľa dovolacieho súdu bol postupom odvolacieho súdu žalobca vylúčený z realizácie jeho procesných práv, daných mu Občianskym súdnym poriadkom. Zároveň dovolací súd vytkol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, že odvolací súd rozhodol na základe zániku záväzku splnením, pričom v doterajšom rozhodovaní neboli použité ustanovenia právneho predpisu upravujúce splnenie záväzku a účastníkov konania nevyzval, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili,

za ktorých okolností bola podľa názoru dovolacieho súdu žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov podľa § 243b ods. 2 O. s. p., v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil na ďalšie konania s tým, že odvolací súd je podľa § 243d ods. 1 O. s. p. právnymi názormi viazaný a musí sa vysporiadať s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu, opätovne vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť a súčasne rozhodnúť aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal opätovne odvolanie voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2003-726 zo dňa 05. mája 2008 podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania, podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obdo/V/6/2013 zo dňa 24. septembra 2014. Pre úplnosť odôvodnenia sa zaoberal s celou genézou prejednávaného sporu.

Z predložených dokladov zistil, že žalovaný bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2003-726 zo dňa 05. mája 2008 zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 1 620 000 Sk istiny a náhradu trov konania vo výške 385 342 Sk.

Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2003-726 zo dňa 05. mája 2008 je zrejmé, že žalobca sa jeho návrhom, doručeným súdu dňa 20. novembra 2002, domáhal práva na zaplatenie sumy 1 700 000 Sk s príslušenstvom, titulom nezaplateného odstupného podľa ustanovenia § 669 Obchodného zákonníka. Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu je taktiež zrejmé, že na základe vykonaného dokazovania prvostupňový súd dospel k záveru, že nárok je v súlade s ustanovením § 669 Obchodného zákonníka oprávnený z dôvodu, že žalobca pre žalovaného získal, respektíve rozvinul obchody, z ktorých žalovaný mal výhody. Konajúci súd mal za to, že všetky provízie vyplatené žalobcovi vyjadrovali mieru jeho zásluh na uzatvorení poisťných zmlúv a spochybňovanie ich vyplácania v priebehu konania, označil za nedôvodné. Nárok na odstupné podľa § 669 Obchodného zákonníka kvalifikoval ako dôvodný a konštatoval, že do výpočtu nie je zahrnutá provízia získaná žalobcom za starostlivosť o poisťný kmeň, ktorý nárok si žalobca neuplatňuje, nakoľko tento nebol vyplácaný ako provízia za uzatvorené poisťné zmluvy. Konajúci súd aj provízie vyplácané z poisťných zmlúv uzavretých podľa

Dohody o poistení motorových vozidiel označil za vyplácané dôvodne. Províziu za starostlivosť konajúci súd nepovažoval za totožnú s províziou priebežnou. Konštatoval, že vec sa týkala iba provízií osobitne uvádzaných vo vyúčtovaní.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

O odvolaní žalovaného proti tomuto rozhodnutiu, ako odvolací súd, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 4Obo/117/2008-749 zo dňa 19. mája 2009 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2003-726 zo dňa 05. mája 2008 potvrdil a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia tohto rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa v novom konaní, že dospel na základe vykonaného dokazovania k správneému záveru a rozhodnutie náležite odôvodnil.

Na základe sťažnosti žalovaného, vo veci rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom č. k. III. ÚS 131/2010-39 zo dňa 25. augusta 2010 tak, že základné právo spoločnosti A., a. s. na súdnu ochranu, zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie, zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/117/2008 zo dňa 19. mája 2009, bolo porušené.

V odôvodnení nálezu konštatoval, že berúc do úvahy námietky sťažovateľa pre poskytnutie súdnej ochrany označeným práva sťažovateľa je, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podrobil postup a rozhodovanie oboch všeobecných súdov prieskumu tak po stránke skutkovej, ako aj právnej, nakoľko iba tak je možné dať odpoveď na všetky ústavne relevantné otázky nastolené sťažovateľom v jeho sťažnosti.

K základnej námietke sťažovateľa, ohľadne nedostatočného odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sa v intenciách ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. stotožnil s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu a konštatoval, že odôvodnenie s poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. musí obsahovať aj rozsudok odvolacieho súdu (§ 211 O. s. p.) a že všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze vyslovil názor, že odôvodneniu krajského súdu nie je venovaná dostatočná pozornosť vysvetleniu dôvodov, pre ktoré priznal nárok žalobcovi na odstupné vo výške 1 620 000 Sk, lebo nijak nevysvetľuje, z akého dôvodu priznal žalobcovi odstupné, práve v maximálnej výške prípustnej podľa § 669 ods. 2 Obchodného zákonníka. K námietke sťažovateľa, ohľadne výšky odstupného konštatoval, že krajský súd vo svojom rozsudku nevysvetlil, akým spôsobom uplatnil v prospech sťažovateľa neexistenciu konkurenčnej doložky, napríklad pri určovaní výšky odstupného, hoci nutnosť takéhoto postupu vyplývala jednak z princípu spravodlivosti, ktorý je imanentnou súčasťou podmienok práva na odstupné podľa § 669 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale tiež z právneho názoru vyjadreného v uznesení sp. zn. 4Obo/224/2005 zo dňa 24. októbra 2006, podľa ktorého má byť princíp spravodlivosti uplatnený jednak voči zastúpenému, ale aj voči zástupcovi tak, aby napr. s ohľadom na bežné dosahovanie provízie obchodného zástupcu nebolo odškodnenie neprimerane nízke a naopak. Pokiaľ ide o konkurenčnú doložku uviedol, že ak nebolo dohodnuté, potom je treba túto skutočnosť zohľadniť v prospech zastúpeného. Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že napriek tomu, že sťažovateľ tieto skutočnosti uviedol v jeho odvolaní, odvolací súd sa v napadnutom rozsudku sp. zn. 4Obo/117/2008 zo dňa 19. mája 2009, s odkazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. vysporiadal strohým konštatovaním, že súd prvého stupňa na základe doplneného dokazovania vyslovil svoj právny názor. Podľa obsahu odvolania sa vyžadovalo podrobnejšie sa zaoberať odôvodnením odvolacích námietok, pretože smerovali predovšetkým k právnomu posúdeniu a k neúplnému zisteniu skutkového stavu krajského súdu vysloveného v uznesení sp. zn. 4Obo/224/2005 zo dňa 24. októbra 2006. Vzhľadom na uvedené, Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil názor s odkazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p., že neboli splnené podmienky pre tak strohé odôvodnenie, aké využil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom potvrdzujúcom rozsudku, z ktorého dôvodu Ústavný súd Slovenskej republiky vyhovel sťažnosti a vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Na námietku sťažovateľa týkajúcu sa postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neprihliadol.

O úhrade trov konania sťažovateľa rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podaním doručeným súdu 10. júna 2011 zaslal vyjadrenie žalovaný, v ktorom oznámil, že na základe právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2003-726 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. mája 2009 zaplatil žalobcovi dňa 22. júna 2009 súdom priznané plnenie vo výške 53 774,15 eur na bankový účet, číslo ktoré žalobca oznámil žalovanému dňa 12. júna 2009 aj náhradu trov konania vo výške 12 791,01 eur. Citoval Nález Ústavného súdu č. k. III. ÚS 131/2010-39 zo dňa 25. augusta 2010, ktorým bol rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obo/117/2008 zo dňa 19. mája 2009 zrušený a vec vrátená na nové konanie, z ktorého dôvodu žalovaný vyzval žalobcu na vrátenie sumy 53 774,15 eur a peňažnej sumy 12 791,01 eur z titulu bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že po zvážení všetkých okolností a s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky má za to, že odstupné vo výške nad 36 000 eur (ktoré už bolo žalobcovi zaplatené), žalobcovi nepatrí. Žalovaný plnenie vo výške 36 000 eur, ktoré už bolo žalobcovi poskytnuté, považuje v plnom rozsahu za postačujúce a zvyšný nárok na odstupné, vzhľadom na jeho predchádzajúcu argumentáciu, za celkom neopodstatnený. Opätovne rekapituloval svoje dôvody pre zníženie odstupného oproti maximálnej výške. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nárok žalobcu na odstupné vo výške 53 774,15 eur (1 620 000 Sk), ktorý už žalovaný v časti 36 000 eur splnil, označil za neopodstatnený a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a zároveň zaviazne žalobcu zaplatiť žalovanému trovy konania.

K vyjadreniu žalovaného zaujal stanovisko žalobca podaním doručeným dňa 23. februára 2012 a s poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. konštatoval, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní, ale stačí, aby reagoval na ten argument, ktorý z hľadiska výsledku konania je považovaný za rozhodujúci. Citoval Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 199/09, podľa ktorého za postačujúce možno považovať také odôvodnenie rozsudku, ktoré adekvátnym spôsobom informuje účastníka konania o skutkových zisteniach a právnych záveroch, na základe ktorých súd vec meritórne posúdil a rozhodol. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. konštatoval, že nakoľko sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05. mája 2008 s odvolaním sa na vyjadrenie podpredsedníčky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorému predchádzalo vykonanie rozsiahleho dokazovania detailne zohľadňujúce zistený skutkový stav a skutočnosť, že všeobecné súdy sa nestotožnili s názorom žalovaného o neoprávnenosti

žalobcu na vyplatenú províziu, spôsobe výpočtu a bez ďalšieho nemôže byť vyhodnotené, ako prejav arbitrárnosti, keďže z vykonaného dokazovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zrejmé, že provízia bola žalobcovi vyplatená dôvodne.

V nadväznosti na výzvu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07. marca 2012 oznámil, že potvrdzuje, že žalovaný splnil povinnosť mu uloženú napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa a že suma pripísaná vo výške 53 774,15 eur mu bola pripísaná v prospech jeho účtu, ale že napriek tomu žalobca trvá na zaplatení sumy 36 000 eur, sumy uznanej vo vyjadrení zo dňa 10. júna 2011, nakoľko toto uznanie nevykazuje náležitú hmotnoprávnu relevanciu a v prípade čiastočného späťvzatia žaloby by mohol byť žalobca vystavený hrozbe žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia.

S odvolaním sa na ustanovenie § 154 ods. 1 O. s. p., keďže i odvolací súd preskúmava vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pre ktoré je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, konštatoval, že nemožno následne splnenie prvostupňovým súdom uloženej povinnosti žalovaným považovať za takú skutočnosť, ktorá by zakladala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Podľa žalobcu z dôvodu plnenia žalovaného po podaní odvolania a pred rozhodnutím odvolacieho súdu nie je teda, ad absurdum, pripustiť zmenu napadnutého rozhodnutia a zamietnutie žaloby pre nedostatok aktívnej legitímácie vyvolanej uspokojením žalobou uplatneného nároku.

Žalobca navrhol napadnutý rozsudok v zmysle § 219 ods. 1 O. s. p., ako vecne správny, potvrdiť a žalovanému uložiť povinnosť nahradiť trovy konania žalobcu spolu vo výške 1 296,78 eur.

Podaním doručeným súdu dňa 05. júna 2012, s poukazom na ustanovenie § 207 ods. 2 O. s. p. žalovaný zobral jeho odvolanie zo dňa 27. júna 2008 proti rozsudku v časti, ktorou prvostupňový súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 36 000 eur, späť a navrhol, aby odvolací súd v tejto časti konanie zastavil. Proti rozsudku v ostatnej časti, ktorou prvostupňový súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 17 774,15 eur a náhradu trov konania. Žalovaný na podanom odvolaní zotrúva a navrhol, aby odvolací súd v tejto časti rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v novom konaní v rozsudku č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012 rozhodol tak, že odvolacie konanie v sume 36 000 eur zastavil a v prevyšujúcej časti 17 774,15 eur napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal, s poukazom na odôvodnenie uvedené už na strane prvej tohto uznesenia.

Proti tomuto rozsudku s vyznačenou právoplatnosťou 03. júla 2012 podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca (list v spise 801) voči 2. a 3. výroku napadnutého rozhodnutia a domáhal sa, aby dovolací súd v zmysle § 243b ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05. mája 2008 č. k. 4Cb/14/2003-726 v prevyšujúcej časti 17 774,15 eur ako vecne správny potvrdí a žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového odvolacieho a aj dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 2 O. s. p.) o dovolaní žalobcu rozhodol uznesením č. k. 2ObdoV/6/2013 zo dňa 25. septembra 2014 tak, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012 v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

S poukazom na odôvodnenie tohto uznesenia, popísaného už hore vyššie a fakt, že dovolací súd prijal záver, že žalobca postupom súdu bol vylúčený z realizácie jeho procesných práv daných mu Občianskym súdnym poriadkom, je pravdou, že odvolací súd v rozsudku č. k. 3Obo/166/2010-795 zo dňa 12. júna 2012 pochybil, keď vo veci samej rozhodol na základe zániku záväzku splnením, pričom pri doterajšom rozhodovaní neboli použité ustanovenia právneho predpisu upravujúce splnenie záväzku a účastníkov konania nevyzval, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili, z ktorého dôvodu je potrebné opätovne prejednať odvolanie voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/03-726 zo dňa 05. mája 2008.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.) v novom konaní na základe uznesenia sp. zn. 2ObdoV/6/2013 zo dňa 24. septembra 2014 vec opätovne prejednal dňa 30. septembra 2015 podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. s tým, že predmetom odvolacieho konania je rozsudok prvostupňového súdu zo dňa 05. mája 2008 č. k. 4Cb/14/03-726.

Pri posúdení dôvodnosti odvolania proti rozsudku č. k. 4Cb/14/03-726 a správnosti tohto rozhodnutia za podstatné označil zistenie Ústavného súdu Slovenskej republiky v Náleze III. ÚS 131/2010-39 zo dňa 25. augusta 2010, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/117/2008 zo dňa 19. mája 2009, pre porušenie práva na spravodlivý proces zrušil.

Je pravdou, že rozsudkom sp. zn. 3Obo/166/2010 (list 795 v spise) zo dňa 12. júna 2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky už rozhodoval na základe Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 131/2010-39 zo dňa 25. augusta 2010, ale s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky päťčlenného senátu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2ObdoV/6/2013 zo dňa 25. septembra 2014, išlo o nesprávne rozhodnutie, práve z dôvodu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v novom konaní na základe Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 131/2010-39, s dôvodmi uvedenými v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 131/2010-39, pre ktoré bolo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/117/2008 zo dňa 19. mája 2009 zrušené, nezaoberal, ale vychádzal zo skutočnosti, že dlh žalovaného zanikol, čím odpadol predmet sporu.

Z odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2ObdoV/6/2013 zo dňa 25. septembra 2014 je zrejmé, že ostatné rozhodnutie nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí a že skutkový a právny záver týkajúci sa záväzku splnením, nie je v danom prípade riadne odôvodnený a zlučiteľný s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a § 157 ods. 2 O. s. p. a že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nevysporiadal so všetkými významnými argumentmi a procesnými úkonmi účastníkov konania, ktorí navrhli vec prejednať a aplikovať doteraz použité ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Vzhľadom na uvedené, žalobca bol procesným postupom odvolacieho súdu s poukazom na § 213 ods. 2 O. s. p. vylúčený z realizácie procesných práv daných Občianskym súdnym poriadkom a účastníci konania neboli vyzvaní, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia (ohľadne zániku záväzku) splnením vyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na odvolanie žalobcu proti rozsudku zo dňa 12. júna 2012 č. k. 3Obo/166/2010 (list v spise 795) a na odôvodnenie uznesenia 2ObdoV/6/2013 zo dňa 25. septembra 2014 konštatuje, že predmetom odvolacieho konania, vedeného pod č. k. 3Obo/59/2014, je rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave

č. k. 4Cb/14/03 zo dňa 05. mája 2008, ktorým sa prvostupňový súd v novom konaní rozhodol tak, že žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť 1 620 000 Sk istiny a trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.) v tomto konaní sa stotožnil s tvrdením žalobcu v dovolaní proti rozsudku sp. zn. 3Obo/166/2010, že keďže povinnosť zaplatiť sumu 1 620 000 Sk bola splnená na základe rozhodnutia, nešlo o uspokojenie nároku v odvolacom konaní dobrovoľným splnením záväzku a teda tým, že žaloba bola z dôvodu zániku dlhu žalovaného voči žalobcovi zamietnutá, došlo k pochybeniu. V tomto novom konaní je preto potrebné v súlade s Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 131/2010-39 zo dňa 25. augusta 2010 vysporiadať sa z hľadiska dostatočného odôvodnenia s námietkami žalovaného v odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/03 zo dňa 05. mája 2008.

Z predložených dôkazov nie je sporné, že žalobca uplatňoval zaplatenie sumy 1 620 000 Sk a trovy konania, ktorá suma predstavovala po prepočte na menu eur sumu 53 774,15 eur. S poukazom na dovolanie žalobcu (list v spise 816) predmetom dovolacieho konania bola iba časť výroku 2. a 3. identifikovaného rozsudku, teda zaplatenie sumy 17 774,15 eur a trovy konania, z čoho je zrejmé, že predmetom odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/2003-726 zo dňa 05. mája 2008 je toho času právo na zaplatenie odstupného vo výške 17 774,15 eur a trovy prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania (list v spise 727) je, či prvostupňový súd dospel k správneému záveru, keď žalobcom uplatnený nárok, teda aj nárok vo výške 17 774,15 eur označil s poukazom na ustanovenie § 669 ods. 1 Obchodného zákonníka za dôvodný.

Z ustanovenia § 669 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že obchodný zástupca má v prípade skončenia zmluvy právo na odstupné, ak pre zastúpeného získal nových zákazníkov alebo významne rozvinul obchod s doterajšími zákazníkmi a zastúpený má podstatné výhody vyplývajúce z obchodov s nimi.

Z predložených dokladov nie je sporné, že žalobca so žalovaným mal uzavretú zmluvu o obchodnom zastúpení v zmysle čl. VII, vypovedal túto zmluvu bez uvedenia dôvodu.

Z písm. b/ ods. 1 ustanovenia § 669 Obchodného zákonníka je zrejmé, že obchodný zástupca má v prípade skončenia zmluvy právo na odstupné, ak vyplatenie odstupného s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä na províziu, ktorý obchodný zástupca stráca a ktorá vyplýva z obchodov uskutočnených s týmito zákazníkmi, je spravodlivé: tieto okolnosti zahŕňajú aj použitie všetkých alebo nepoužitie konkurenčnej doložky podľa § 672a.

Prvostupňový súd v súlade s obsahom čl. VII citovanej zmluvy o sprostredkovaní správne konštatoval, že žalovaný vypovedal zmluvu bez udania dôvodu dňa 24. mája 2002 a že žiadnym dôkazom nepreukázal jeho tvrdenie, že zmluvu vypovedal z dôvodu, že žalobca v predchádzajúcom období opakovane porušoval jeho záväzky. Prvostupňový súd v odôvodnení správne uviedol, že zákon predpokladá niekoľko spôsobov ukončenia zmluvy, ale že žalovaný nevyužil ani jeden spôsob napriek tomu, že tvrdí, že žalobca v predchádzajúcom období porušoval jeho záväzky. Pokiaľ by bolo pravdou, že žalovaný zmluvu vypovedal pre porušovanie záväzkov zo zmluvy o obchodnom zastúpení, bolo jeho vecou toto vo výpovedi zo zmluvy uviesť, alebo iným hodnoverným dôkazom preukázať porušenie povinnosti žalobcu vyplývajúcich pre neho zo zmluvy o obchodnom zastúpení. Vzhľadom na to, že zmluva o obchodnom zastúpení skončila podľa čl. VII bez uvedenia dôvodu a nie porušením podľa čl. VIII pre porušenie inej skutočnosti, prvostupňový súd dospel k správne právnemu záveru, že nedošlo k žiadnej okolnosti vylučujúcej právo na odstupné.

S poukazom na uvedené dôvody uvádzané v odvolaní žalovaného (list v spise č. 727), že konajúci súd nerešpektoval ustanovenie § 226 O. s. p. a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že sa nezakladá na pravde a ide iba o účelové tvrdenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky §10 ods. 1 O. s. p. pri prejednávaní odvolania v tomto novom konaní dospel k jednoznačnému záveru, že došlo k splneniu podmienky v § 669 ods. 1 písm. b/ Obchodného zákonníka, s ktorou skutočnosťou sa prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia jednoznačne vysporiadal, keď na strane 8 (odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) sa podrobne zaoberal pri vzniku práva s poukazom sa na ustanovenie § 672 a Obchodného zákonníka so splnením určených podmienok, ktoré

musia byť splnené súčasne. Prvostupňový súd správne konštatoval, že žalovaný nepreukázal akúkoľvek pochybnosť, že by v danom prípade existovali okolnosti, ktoré by v zmysle ustanovenia § 669 Obchodného zákonníka spôsobili, že žalobcovi právo na odstupné nevzniklo. Na základe vykonaného dokazovania dospel k správne záveru, že žalobca získal benefit pre žalovaného tým, že rozvinul obchody, z ktorých žalovaný výhody mal. Nesporné je, že žalobca bol vyhodnocovaný ako jeden z najlepších reprezentantov, čo taktiež sponchyňuje tvrdenie žalovaného ohľadne výpovede zmluvy o obchodnom zastúpení, z dôvodu porušovania jeho záväzkov z tejto zmluvy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tvrdeniu žalovaného uvedeného v odvolaní, že súd nezohľadnil pri rozhodovaní o odstupnom, že zmluva o obchodnom zastúpení neobsahovala konkurenčnú doložku, uviedol, že z ustanovenia § 669 Obchodného zákonníka nie je zrejmé, že by právo na odstupné v zmysle tohto ustanovenia bolo viazané iba na to, že zmluva konkurenčnú doložku obsahovať musí.

S tvrdením žalovaného v odvolaní, že odôvodnenie v napadnutom rozhodnutí je absolútne nepreskúmateľné, nezrozumiteľné, sa odvolací súd taktiež nestotožnil, nakoľko prvostupňový súd v novom konaní vykonával dokazovanie a vysvetlil skutočnosti, ktoré považuje za preukázané a postačujúce pre priznanie práva na odstupné. Treba poznamenať, že v danej veci nebolo vykonávané dokazovanie prvýkrát a argumenty žalovaného boli opakujúce, ktoré správnosť tvrdenia, že žalobcovi právo a odstupné vzniklo, nevyvrátili.

Čo sa týka výpočtu odstupného, z preložených dokladov, ako aj z odôvodnenia prvostupňového súdu, s poukazom aj na konštatovanie v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 131/2009-39 je zrejmé, že nárok na odstupné vo výške 1 620 000 Sk bol priznaný na základe vyúčtovaných provízií, ktoré žalobca od žalovaného získal. S poukazom na odôvodnenie Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 131/2010-39 pochybením odvolacieho súdu bolo, že nevyplýva prečo bolo priznané žalobcovi odstupné práve v maximálnej výške prípustnej podľa § 669 ods. 2 Obchodného zákonníka. V intenciách citovaného nálezu nie je bez významu k otázke určovania výšky odstupného tvrdenie sťažovateľa o nutnosti zohľadnenia neexistencie konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení, keďže krajský súd sa s posúdením vplyvu absencie konkurenčnej doložky zaoberal iba v súvislosti s posudzovaním nároku žalobcu na odstupné, ale nevysvetlil v odôvodnení rozsudku, akým spôsobom uplatnil

v prospech sťažovateľa neexistenciu konkurenčnej doložky, napríklad pri určovaní výšky odstupného, hoci podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky nutnosť takéhoto postupu vyplýva z princípu spravodlivosti, ktorý je imanentnou súčasťou podmienok práva na odstupné podľa § 669 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale taktiež uznesenia sp. zn. 4Obo/224/2005 zo dňa 24. októbra 2006. Zistené skutočnosti Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom Náleze označil za porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, spôsobenú potvrdzujúcim rozhodnutím nedostatočného odôvodnenia krajského súdu, smerujúcim k neúplnosti, nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozsudku krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.) akceptujúc vyslovený právny záver Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z dôvodu, že zistenie potrebných skutočností presahuje rozsah účelnosti dokazovania v odvolacom konaní, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cb/14/03-726 zo dňa 05. mája 2008, v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní bude potrebné v intenciách záverov citovaného ústavného nálezu sa vysporiadať s námietkami žalovaného, doplniť dokazovanie, zabezpečiť podrobnejšie a zrozumiteľnejšie zdôvodnenie ohľadne výpočtu odstupného, za účelom zabezpečenia takého postupu, aby nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa (žalovaného) na súdnu ochranu, garantovanú Ústavou Slovenskej republiky.

V novom konaní bude potrebné rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave, 30. septembra 2015

JUDr. Jana Zemaniková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: K.